

BABOS TIBOR – BEREGI ALEXANDRA LILLA

Az európai terrorizmus aktuális trendjei az új biztonságpolitikai kihívások tükrében

Bevezetés

Napjaink legmeghatározóbb biztonságpolitikai trendjei a globalizáció; a digitalizáció; a globális felmelegedés és a nyersanyagforrások kimerülése.¹

A világot érintő biztonságpolitikai trendek és kihívások befolyásolják vagy meghatározzák Európa, benne Magyarország biztonságpolitikai törekvéseit és céljait.

A globális trendek mellett az európai biztonságot ma leginkább az illegális migráció és annak következményei; a terrorveszélyeztetettség; a regionális konfliktusok és azok eszkalálódásának lehetősége, valamint az európai hatalmi dominancia érdekében folyó európai uniós és külső küzdelem határozza meg.²

Napjaink rendkívüli dinamikájú és komplex folyamatai közepette a biztonságpolitika egyik alapvető feladata, hogy leegyszerűsítse, rendszerezze és meghatározza azokat a legfontosabb tényezőket, amelyek minimálisan, viszont elégségesen szükségesek a biztonság aktuális folyamatainak megértéséhez.³

---

¹ Babos Tibor: A biztonság globális és európai összefüggései. Hadtudomány 2019/4. szám. 16–29. o.

Forrás: <https://doi.org/10.17047/HADTUD.2019.29.4.16>

Letöltés ideje: 2021.01.16.

² Beregi Alexandra Lilla: Magyarország Nemzeti Biztonsági Stratégiája (2012) a mai biztonságpolitikai kihívások tükrében. Hadmérnök, 2020/2. szám 205–217. o.

Forrás: <https://doi.org/10.32567/hm.2020.2.14>; Letöltés ideje: 2021.01.16.

³ Babos, Tibor: „The Five Central Pillars of European Security”. NATO Public Diplomacy Division Brussels, Strategic and Defense Research Institute Budapest, NATO School Oberammergau and Chartapress. 2007. október 6, Budapest.

A technikai fejlődéssel egyre nő a biztonságot fenyegető nem állami szereplők – szervezett bűnözők, nemzetközi terrorszervezetek, kiberbűnözői körök, szélsőséges vallási csoportok, magánkézben lévő biztonsági cégek, nem kormányzati szervezetek és transznacionális hálózatok – szerepe a nemzetközi biztonságpolitikában. A közösségek, csoportok, egyének mögött nehezen azonosítható érdekek húzódnak meg, ezáltal a hazai és nemzetközi biztonsági helyzet is átrendeződik, amely növeli a biztonsági kihívásokat. A vegyi fegyverek – tömegpusztító fegyverek és hordozóeszközök – fejlődése és terjedése szintén növeli hazánk és szövetségeseink biztonsági kockázatait. Terrorista szervezetek, terrorista csoportok és bűnszervezetek is törekszenek a tömegpusztító fegyverek birtoklására és alkalmazására.⁴

A tanulmány tézise, hogy az új biztonságpolitikai trendek, vagyis a globalizáció, a digitalizáció, a globális felmelegedés és a nyersanyagforrások kimerülése következtében az Európát érintő biztonsági kihívások, köztük a terrorfenyegetettség átalakul. A korábbi megszokott gyakorlattal ellentétben – a masszív terrorelhárítás és a terrorcselekményekkel szembeni egységes fellépés okán – az úgynevezett „*low cost*” terrorcselekmények kerültek előtérbe a nagy, tömeges cselekményekkel szemben. Ez újfajta reakciókat és képességeket követel meg a nemzetek bűnüldöző, titkosszolgálati és katonai szervezetei részéről is.

A tézis igazolásaképpen a tanulmány az alábbi kérdésekre keresi a választ:

- Mely terrorizmustípusokat és trendeket azonosíthatjuk az Európai Unió tagállamaiban?
- Melyek azok az európai országok és térségek, ahol a terrorizmus új trendjei jelen vannak? Milyen módon mutatkoznak meg?

---

⁴ Magyarország Nemzeti Biztonsági Stratégiájáról szóló 1163/2020. (IV. 21.) Korm. határozat.

Forrás: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=219153.382110

Letöltés ideje: 2021.12.23.

- Milyen kezelési lehetőségei vannak az európai terrorizmusnak? Van-e jövője a terrorizmusnak?
- Milyen hatást gyakorol ez Európában megjelenő terrorizmus Magyarországra? Milyen jogi szabályozók mentén alakult ki Európában a terrorizmus elleni küzdelem?
- Magyarországon milyen biztonsági kockázatokat azonosíthatunk a terrorizmus következtében? Hogyan és milyen módszerrel vehetjük fel a harcot a terrorizmus ellen?

A fentiek tükrében a tanulmány először alapvetéseket tisztáz, vagyis bemutatja a terrorizmus típusait és trendjeit, kiemelve a vallási indíttatású, radikális, a szeparatista, a szélsőjobboldali, szélsőbaloldali és a tematikus terrorizmus természetét és jellemvonásait. Az alapvetések tisztázása után elemzi és értékeli az európai országok terrorelhárító törekvéseit napjainkban, különös tekintettel Franciaországra, Németországra, Ausztriára, Kelet-Európára és a Nyugat-Balkánra. A magyarországi vonatkozások részletes tárgyalása előtt általános ajánlásokat fogalmaz meg a terrorizmus kezelési lehetőségeire és a jövőre vonatkozóan.

A terrorizmus típusai és trendjei

A terrorizmusnak a mai napig nincs nemzetközileg támogatott koherens definíciója, azonban a tartalma szerint az alábbi módon definiálható: „*a terrorizmus civil vagy fegyvertelen emberekkel szembeni erőszak-alkalmazás vagy erőszakkal való fenyegetés, ezek általi félelemkeltés csoportok vagy egyének részéről politikai célok kikényszerítése érdekében.*”⁵

A terrorizmus fogalmának meghatározásánál a politikai motívumra kerülődik a hangsúly, tekintettel arra, hogy ez különbözteti meg a terrorizmust

---

⁵ Tálás Péter: A nemzetközi terrorizmus trendjei. In: Tálás Péter – Csiki Varga Tamás – Etl Alex – Berzsényi Dániel (szerk.): A globalizált világ kihívásai. Ludovika Egyetemi Kiadó. Budapest, 2021. 279–298. o.

a szervezett bűnözők anyagi haszonszerzéssel kapcsolatos bűncselekményeitől, valamint a mentális zavarodottság okán elkövetett támadásoktól. A terrorizmust sem a nemzetközi jog, sem a belső jog nem legitimálja, valamint nagyon fontos tényező a nyilvánosság segítségével és kihasználásával való félelemkeltés. Ez azt jelenti, hogy a szabályozása, körülhatároltsága semmilyen szinten nem tisztázott, és a cselekmények az emberek biztonságérzetét kívánják befolyásolni. Fentiek tükrében világosan kijelenthető, hogy a terrorizmus a XXI. század globális kihívásai közé tartozik.⁶

Az Európai terrorizmus helyzetéről szóló jelentés az EU Terrorism and Situation and Trend Report jelentés (a továbbiakban: TE-SAT jelentés) 2007 óta minden évben összefoglalja az EU-n belüli terrorizmus helyzetét.⁷ A TE-SAT jelentések az Európai Rendőrségi Hivatal, vagyis az EUROPOL éves statisztikai kiadványai, amelyek az EU tagállamok hivatalos lejelentett adatai alapján foglalják össze az Unión belüli terrorhelyzetet és trendeket. Fontos tisztázni, hogy a TE-SAT jelentések nem csak a megvalósult, hanem a megghiúsult, vagyis sikertelen terrorcselekményeket is számba veszik. A TE-SAT jelentések a terrorcselekményeket és a terrorszervezeteket motiváció szerint sorolják be. Ennek alapján öt kategóriát különböztethetünk meg: (1) vallási indíttatású vagy radikális; (2) szeparatista; (3) szélsőbaloldali; (4) szélsőjobboldali; (5) tematikus vagy single issue.

Jelen fejezet célja, hogy európai országok példáján keresztül értékelje az EU-n belül tipizálható öt irányzatot, és elemezze az elmúlt évek során az adott típusra jellemző trendek alakulását.

---

⁶ Tálás Péter: i.m. 279-298. o.

⁷ EUROPOL: European Union Terrorism Situation and Trend Report 2018 (TE-SAT 2018).

Forrás: <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/european-union-terrorism-situation-and-trend-report-2018-tesat-2018>

Letöltés ideje: 2020.11.23.

Vallási indíttatású terrorizmus

2017-ben Franciaországban követték el a legtöbb vallási indíttatású merényletet, olyan elkövetői csoportok vagy egyének, akik szélsőségesek, és az adott országban születtek, vagy huzamosabb ideig éltek ott, ahol a merényletet végrehajtották. A merénylők jellemzően nem harcoltak egyik Európán kívüli konfliktusövezetben sem. Az ilyen jellegű merényletek száma az elmúlt években csökkenő tendenciát mutat, és jellemzőjük, hogy – a régebbi robbantásos módszerrel szemben – a támadásokat egyedül vagy kis csoportban követik el olyan módszerekkel, mint a késselés vagy gázolás. A radikális merényleteket jórészt szélsőséges eszméket valló személyek követik el. A célpontok a nyugati életstílus és az államhatalom jelképei, vagy az állam képviselői, a cél pedig változatlanul az, hogy minél több áldozatot követeljen egy-egy sikeres terrorcselekmény.⁸

Szeparatista terrorizmus

A szeparatista terrorizmus főleg Spanyolországot, az Egyesült Királyságot és Franciaországot érinti. Észak-Írországból az Ír Köztársasági Hadsereg (IRA) továbbra is a protestáns-katolikus megbékélést ellenző disszidens katolikus terrorszervezetként működik. Céljuk a brit érdekeltségű célpontok elleni támadás, ezért a legtöbb ellenséges megmozdulást a brit katonák, rendőrök vagy a büntetés-végrehajtásban dolgozók ellen követik el. A merényleteket improvizált robbanóeszközökkel vagy lőfegyverrel hajtják végre. A szeparatista mozgalmak Spanyolország két tartományát: Baszkföldet és Galíciát érintik. Baszkföldön a Baszk Haza és Szabadság (ETA) és Galíciában a Gall Ellenállás (RG) követett el az elmúlt évtizedekben jelentős szeparatista cselekményeket. Franciaországban Korzika szigetén a Korzikai Nemzeti Felszabadítási Front (FLNC) küzd évtizedek óta a Franciaországtól való függetlenedésért.

---

⁸ Uo.

Összességében az Európán belüli szeptatista merényletek egyre inkább csökkenő tendenciát mutatnak. Az IRA és a BREXIT miatti támadások teszik ki a szeptatista terrorcselekmények javát. 2019-ben és 2020-ban a robbantásos és a lőfegyverrel elkövetett cselekmények száma nőtt az előző évekhez mérten.⁹

Szélsőbaloldali terrorizmus

Az EU-n belüli szélsőbaloldali terrorista merényleteket az úgynevezett „*mediterrán anarchista háromszög*”¹⁰ országai, vagyis Olaszország, Görögország és Spanyolország területein belül követik el. Az anarchisták célpontjait a kormányzati tisztségviselők, rendőrök és pénzintézetek alkotják. A görög Tűz Sejtjeinek Összeesküvése (SPF) és az olasz Informális Anarchista Szövetség (FAI) decentralizált, határokon átívelő egységes hálózat kialakítását tűzték ki célul, amelynek a Nemzetközi Forradalmi Front (International Revolutionary Front) elnevezést adták¹¹. Argentínában, Indonéziában és Chilében is követték el merényleteket tiltakozva a bebörtönzött görög és olasz anarchisták fogva tartása és a Nemzetközi Valutaalap (IMF) ellen. Habár a görög anarchisták erősödnek, ugyanakkor Olaszországban és Spanyolországban egyre kevésbé van jelen a szélsőbaloldali terrorizmus. Annak ellenére, hogy az anarchista támadások manapság alapvetően csök-

---

⁹ Répási Krisztián: Az ETA bukásához vezető út és az európai szeptatista terrorizmus hanyatlása. *Nemzet és Biztonság: Biztonságpolitikai Szemle* 2018/1. szám. 44–64. o.
Forrás: http://www.nemzetesbiztonsag.hu/cikkek/neb_2018-01_04_repasi_krisztian_az_eta_bukasahoz_vezeto_ut_es_az_europai_szeparatista_terrorizmus_hanyatlasa.pdf

Letöltés ideje: 2021.12.10.

¹⁰ Répási Krisztián: Az Európai Unión belüli terrorizmus tendenciái és jellegzetességei a TE-SAT 2018 kiadvány tükrében. *Nemzet és Biztonság: Biztonságpolitikai Szemle* 2019/3. szám. 79–94. o.

Forrás: http://www.nemzetesbiztonsag.hu/cikkek/nb_2018_3_08_repasi.pdf

Letöltés ideje: 2020.11.15.

¹¹ Forrás: <https://325.nostate.net/tag/international-revolutionary-front/>

Letöltés ideje: 2021.01.10.

kenő tendenciát mutatnak, a spanyol szélsőbaloldali militánsok csatlakozása az Iszlám Államhoz, majd későbbi visszatérésük biztonsági kockázatokot okozhat. A szélsőbaloldali cselekmények elkövetésének mai trendjét az alacsony számban elkövetett gyújtogatásos, kisebb robbantásos merényletek adják.¹²

Szélsőjobboldali terrorizmus

A szélsőjobboldali terrorcselekmények száma általánosságban véve alacsony. Az ilyen jellegű tevékenységeket nem feltétlenül tekintik terrortámadásnak, ezért inkább a gyűlölet-bűncselekmények közé sorolják a hatóságok. A 2010-es évektől a faji felsőbbrendűséget hirdető és a neonáci ideológiát valló irányzatok mellett helyet kap az úgynevezett posztindusztriális szélsőjobboldal, amely az Európát érintő tömeges migráció hatására alakult ki, és a migránsokat az európai gazdaság, kultúra és közrend ellenségeinek tartja. Az elmúlt években Németországban nőtt a menekültek és bevándorlók elleni támadások száma. Franciaországban 2015-ben a Charlie Hebdo szerkesztősége elleni támadások után nőtték a szélsőjobboldali erőszakos cselekmények.¹³ Az Egyesült Királyságban 2016-ban a BREXIT-kampányt követően nőtt a menekültek, bevándorlók, vendégmunkások elleni támadások száma. 2017-ben öt szélsőjobboldali terrorcselekményt hajtottak végre az Egyesült Királyságban, melyből kettő gázolós eset volt¹⁴.

---

¹² Répási Krisztián (2019/3): i.m 79–94. o.

Forrás: http://www.nemzetesbiztonsag.hu/cikkek/nb_2018_3_08_repasi.pdf

Letöltés ideje: 2020.11.15.

¹³ Latest news and comment on the Charlie Hebdo attack in Paris.

Forrás: <https://www.theguardian.com/world/charlie-hebdo-attack>

Letöltés ideje: 2021.12.12.

¹⁴ EUROPOL: European Union Terrorism Situation and Trend Report 2017 (TE-SAT 2017).

Forrás: <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/eu-terrorism-situation-and-trend-report-te-sat-2017>

Letöltés ideje: 2021.01.16.

Ebből arra lehet következtetni, hogy a támadások célja a tömeges elkövetés volt. Európában változott a szélsőjobboldali terrorizmus trendje, mert az elmúlt négy évben a cselekmények egyre több áldozatot követelnek, és egyre inkább jellemző a robbantásos merényletek elkövetése. A terrorcselekmények eszközét a merénylők saját maguk készítik. A technológia fejlődésével már képesek a fegyverek bizonyos részeit 3D nyomtatóval előállítani. Gyakori a határon átnyúló közösségek laza szerveződése. Jellemző a kiscsoportos elkövetők és a magányos merénylők (lone wolf) számának növekedése. A fentiekben bemutatott viszonylag új trend hosszabb fejlődési folyamatnak az eredménye, amely az információs forradalommal, technológiai fejlődéssel hozható párhuzamba, ezzel okolható, hogy Európában több a halálos áldozattal járó terrorcselekmények száma.

Tematikus (single issue) terrorizmus

A tematikus terrorizmus képviselői, eltérően a korábban bemutatott terrorizmustípusoktól, nem akarják megváltoztatni az ország politikai, gazdasági berendezkedését, hanem egy adott témára, részkérdésre összpontosítanak, ezért a single issue cselekményeket ritkán tekintik terrorizmusnak. Európában leginkább az állatok bántalmazása ellen, állatkísérletek ellen tiltakozó akciók formájában van jelen a tematikus terrorizmus.¹⁵

Az elkövetési trendek változásához a technológiai fejlődésen túl a terrorelhárítás és a terrorizmus elleni fellépés is hozzájárul. Az elkövetői magatartás egyre inkább primitív módja azért alakult ki, mert a terrorelhárítás sikeres fellépése miatt egyre nehezebb a terrorcselekmények szervezése, különös tekintettel a nagy logisztikai háttérrel igénylő eseményekre.

---

¹⁵ EUROPOL: European Union Terrorism Situation and Trend Report 2018 (TE-SAT 2018).

Forrás: <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/european-union-terrorism-situation-and-trend-report-2018-tesat-2018>

Letöltés ideje: 2020.11.23.

Az európai országok terrorelhárító törekvései napjainkban

Az elmúlt néhány év történései, különösen az Európát sújtó tömeges illegális migráció, az annak következményeként növekvő terrorfenyegetettség és szervezett bűnözés, a Kelet-Európa peremén zajló elhúzódozó fegyveres konfliktusok, valamint a földrészen végbemenő hatalmi dulakodás, köztük az Egyesült Királyság kilépési törekvései, megtorpanították az Európai Unió fellendülését.¹⁶

A tanulmány harmadik részének célja, hogy az Európát ért biztonsági kihívások hatására végbemenő terrorizmusban megmutatkozó trendeket a teljesség igénye nélkül, azonban a legkiemeltebb országok, régiók elemzésével részletesebben bemutassa a közelmúlt eseményeinek trendformáló hatása mentén.

Franciaország

Franciaországban egyre kevésbé van jelen a szeparatista terrorizmus. Jellemző az úgynevezett „*low cost*” merényletek számának növekedése, amikor magányos elkövetők (lone wolf) primitív eszközökkel nagy pusztítást tudnak végrehajtani. Növekszik továbbá az iszlamista terrorista projektek száma és a radikális jobboldali terrorizmus is. A radikális baloldali terrorizmus, jellemzően anarchista csoportok által elkövetett gyújtogatásos cselekményeit kevésbé tekintik a franciák terrorizmusnak. Az egyéni elkövetők által kezdeményezett terrorcselekmények alapvetően növekvő tendenciát mutatnak annak ellenére, hogy a francia büntető törvénykönyv 2010-től nemcsak a csoportos, hanem az egyéni elkövetési formát is bünteti. Franciaországban az elmúlt években változás történt az elkövetői profilt illetően is, mivel korábban a második-harmadik generációs bevándorló fiatalok voltak a terrorcselekmények jellemző elkövetői, addig ma inkább az

---

¹⁶ Babos, Tibor: i.m.

olyan újonnan érkező elkövetők váltják fel őket, akik még nincsenek benne a bűnüldöző hatóságok látókörében.¹⁷

Németország

Németországon belül a bevándorlási hullám negatív reakciója érezhető. A dzsihadista csoportok kisebb reneszánszukat élik napjainkban. Az ország a 2015-ös migrációs hullám előtt is befogadó nemzet volt. A migrációs hullám felerősödésének következményeként azonban elterjedtek a menekültek által vallott radikális ideológiák, vagyis az Iszlám Állam-csoport és az önradikalizáció szülte, német területen végrehajtott merényletek, amelyek a német hatóságokat felkészületlenül érték. A bevándorlók által elkövetett 2016. évi berlini karácsonyi vásárban okozott teherautós merénylet és a 2018-as chemnitz-i késelés, majd szélsőjobboldali zavargások kezelése kapcsán szintén kritika érte a német hatóságokat.¹⁸ A német szélsőjobboldal részéről információs hadjárat és tüntetések, ellentüntetések alakultak ki a német hatóságok felkészületlensége miatt.

Ausztria

A 2020-as novemberi iszlamista terrortámadások váratlanul érték Ausztria fővárosát, amikor a merénylők a város fő zsinagógájához közeli utcákban lövöldöztek a kijárási tilalom kihirdetése előtti órákban.¹⁹ A bécsi merény-

---

¹⁷ Soós Eszter Petronella: Félidőben: Emmanuel Macron mérlege az uniós politikákban. Európai Tükör: Az Integrációs Stratégiai Munkacsoport Kéthavonta Megjelenő Folyóirata 2020/2. szám. 53–73. o.

Forrás: <http://doi.org/10.32559/et.2020.2.3>

Letöltés ideje: 2021.11.21.

¹⁸ Nemzeti vita Németországban a Chemnitzben történt gyilkosság nyomán.

Forrás: <https://infostart.hu/tudositoink/2018/08/29/nemzeti-vita-nemetorszagban-a-chemnitzben-tortent-gyilkosság-nyoman>

Letöltés ideje: 2021.01.17.

¹⁹ Vienna terror attack: Police investigating 21 potential accomplices.

let előtt az osztrák belpolitikát a migránsokkal szembeni kiutasítások, bebörtönzések jellemezték, amelyek előrevetítették a problémákat. A németekhez hasonlóan megjelenik az osztrák hatóságok megfelelő intézkedésének hiánya, amely olyan kérdéseket vet fel, mint hogy a korábban már terrorizmus miatt letartóztatott és megfigyelt elkövető hogyan juthatott gépkarabélyhoz? Továbbá hogyan jutott el a merénylet helyszínére? Az osztrák kormányzat a merénylet hatására 2020 decemberében fogadta el Ausztria terrorizmus elleni törvénycsomagját, melynek célja a szigorú fellépés a szélsőséges politika, az iszlám és a radikális jobboldali eszmék, továbbá minden szélsőségesség ellen a demokratikus állam és annak állampolgárai védelmében. A történet hatására Ausztriában szigorítják a kettős állampolgárság szabályait, és létrehoznak egy új bűnügyi nyilvántartási rendszert is.²⁰

Kelet-Közép-Európa

Kelet-Közép-Európáról általánosságban elmondható, hogy Európa legkevésbé terrorfenyegetett térsége. A terrorizmus szempontjából alapvetően a szélsőjobboldali radikalizmus van jelen. Lengyelországban megjelenhet a tematikus terrorizmus a 2020-ban előterjesztett abortusztörvény kapcsán kialakuló abortuszvita okán.²¹ Általános tendenciaként azonosítható, hogy az EU-ban azok a tagállamok értékelik magasabbra az európai terrorfenyegetettséget, ahol egyáltalán nincs jelen a terrorizmus. Jóllehet azonban a

---

Forrás: <https://www.dw.com/en/vienna-terror-attack-police-investigating-21-potential-accomplices/a-55593954>

Letöltés ideje: 2020.01.11.

²⁰ Elkészült a terrorizmusellenes törvénycsomag Ausztriában

Forrás: https://index.hu/kulfold/2020/12/16/ausztria_terrorizmus_torvenycsomag/

Letöltés ideje: 2021.01.16.

²¹ Egész Európa tiltakozik a lengyel abortusztörvény szigorítása ellen

Forrás: <https://hu.euronews.com/2020/10/29/egesz-europa-tiltakozik-a-lengyel-abortusztorveny-szigoritasa-ellen>

Letöltés ideje: 2021.01.16.

kitoloncolás hiánya táptalaja lehet a terrorizmusnak, tekintettel a bevándorlók radikalizációjának lehetőségére.

Nyugat-Balkán

A Nyugat-Balkán térségén kevésbé jellemző a terrorizmus annak ellenére, hogy a jelentős muszlim lakosság miatt nagy esély van a kibontakozására. 2015-ben Bosznia-Hercegovinában jegyezték fel egy terrorista akciót, valamint Albániában leplezték le a terrorista terveket egy focimeccs kapcsán. Összességében elmondható, hogy a nagy veszélyforrás ellenére a Nyugat-Balkánon nem jellemzőek a terrorista megmozdulások.²²

Az európai országokat, övezeteket sújtotta terrorizmus célja tehát minél több áldozatot követelő merényletek minél olcsóbb eszközökkel való elkövetése. A fejezetben bemutatott országok bűnüldöző szerveinek munkája és törvényalkotása az új trendekhez igazodva alakult/alakul át napjainkban annak érdekében, hogy az új elkövetési módszereket és az elkövetői köröket minél eredményesebben szorítsa vissza a terrorelhárítás.

A terrorizmus kezelési lehetőségei és a jövő

A terrorizmus jelenléte kapcsán világszinten elfogadott álláspont, hogy a terrorizmus bázisát a gyenge állam képviseli. Ez azt jelenti, hogy olyan országok érintettek a terrorcselekményben, ahol az állam nem tudja a külső és belső biztonságot, a közszolgáltatásokat, a gazdasági és politikai élet alapvetéseit biztosítani. Általánosságban elmondható, hogy a társadalmak terrorizmuspercepcióját az alábbi három tényező alakítja: (1) a stratégiai jellegű támadások, amelyek célja minél több áldozat, ezzel felkeltve a mé-

---

²² Németh József: Biztonsági kockázatok: a Balkán. In: Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán (szerk.): A modernkori magyar határrendészet százöt év. Magyar Rendészettudományi Társaság Határrendészeti Tagozat. Budapest, 2013. 217–222. o.

Forrás: <http://www.bm-tt.hu/assets/letolt/konyvjelzo/Amkorimrhr.pdf>

Letöltés ideje: 2020.12.27.

dia figyelmét és elérve a félelemkeltést; (2) a politikai közbeszédben megjelenített terrorizmuskép; (3) a média szemszögéből bemutatott jelenségkép.²³

Az EU a nemzetközi terrorizmus és a nagy terrorszervezetek elleni fellépésre koncentrál. Amikor a nemzetközi terrorszervezeteket a hatóságok megfékezik, azzal csökkentik a terrorcselekmények, merényletek és áldozatok számát. A statisztika szerint a nemzetközi szervezetek által elkövetett esetek 50%-át teszik ki a terrorcselekményeknek. Ha sikerül a nagy iszlamista, dzsihadista szervezeteket korlátozni, akkor a terrorizmus száma csökkenhet. A terrorelhárítás fontos eleme a propagandatevékenységek visszaszorítása.²⁴

A publikáció jelen fejezete az utolsó rész bevezetéséül szolgál a teljesebb, nemzetközi kitekintés érdekében.

A terrorizmus globális biztonsági kihívás, mert bár különböző intenzitással és módon, azonban a világ számos államában jelen van. A terrorizmus és a terrorellenes küzdelem tehát nemzetközi, globális. Néhány terrorszervezet nemzetközi hatókörű, azonban a terrorista csoportok nagyrészt lokális, regionális körben tevékenykednek. Vannak olyan terrorszervezetek – bár számuk elenyésző –, amelyek a saját országukon kívül hoznak létre széles nemzetközi hálózatot, mint például az al-Kaida és az Iszlám Állam, vagy a bázisuktól messze lévő területeken is megszerveznek terrorcselekményeket. A terrorelhárítás szempontjából fontos az integrálatlan rétegek, azaz a bevándorlók – Európában született és felnőtt – leszármazottjainak társadalomba történő integrálása. Az EU országokban alapvetően jól működik a terrorelhárítás, a terrorizmus elleni törvények és a szigorítások, ezért

---

²³ Tálás Péter: A nemzetközi terrorizmus trendjei. In: Tálás Péter – Csiki Varga Tamás – Etl Alex – Berzsényi Dániel (szerk.): A globalizált világ kihívásai. Ludovika Egyetemi Kiadó. Budapest, 2021. 279–298. o.

²⁴ Stratégiai Védelmi Kutatóintézet: „Radikalizmus és terrorfenyegetettség Európában-Viták és tanulságok” című online kerekasztal beszélgetés. 2020.11.26.

Forrás: <https://www.youtube.com/watch?v=7s-5cylXxyI>

Letöltés ideje: 2021.01.16.

is élvez előnyt a korábbi modellel szemben az úgynevezett „*low cost*” elkövetési módszer. Végül, de nem utolsósorban veszélyt jelentenek azok a külföldi harcosok, akik az Európán kívül folytatott harcokból hazájukba visszatérve radikalizálódhatnak.²⁵

Az Európán kívüli események jelentősen befolyásolják az európai terrorizmus trendjét, nagyságát, ezért nem fog megszűnni Európa terrorfenyegetettsége. A nemzetközi helyzettől, a konfliktusoktól függően megmarad, hullámozhat. Egy-egy konfliktushoz, állami stabilitáshoz nagyon erősen kapcsolódnak a legkevésbé kontrollálható, magányos elkövetők (lone wolf), akik ellen nehéz a fellépés. Úgyis mondhatnánk, hogy egyfajta harc van kialakulóban a terrorizmus és a terrorelhárítás között. A terroristák olyan eszközöket és módszereket tudnak alkalmazni, amelyekre a terrorelhárítás nem számít. Egy másik sarkalatos pont a média viszonya a terrorizmushoz. A terrorizmus számára a nyilvánosság létkérdés. Az információáramlás és a technológiai fejlődés következtében a terrorizmus globalizálódott. Ez egyrészt abban mutatkozik meg, hogy percek, akár pillanatokon belül eljutnak a terrorizmusról szóló hírek a világ bármely pontjára a tömegtájékoztató eszközök, a különböző online platformok segítségével. Másrészt ugyanezen médiumok eszközül szolgálnak a terrrorszervezeteknek saját üzeneteik közvetítése érdekében. Éppen ezért a terrorizmus olyan típusú nyilvánosságát lenne érdemes korlátozni, ami nem jelent reklámot a terrorcsoportoknak. A Facebook, a Twitter és a Google megpróbálja szűrni az iszlamista, szélsőjobboldali propagandát, azonban az elkövetők titkosított csevegőalkalmazások felé fordulnak el, amelyek inkubátorává válnak a szélsőjobboldali merénylőknek. A merényletek után zárt csoportokon tervezik és tárgyalják ki a merényleteket.^{26 27}

---

²⁵ Uo.

²⁶ Uo.

²⁷ Tálás Péter: Magyarország biztonságpolitikája 1989-2019 között. Védelmi Tanulmányok 2020/2. 4–67. o.

Forrás: https://svkk.uni-nke.hu/document/svkk-uni-nke-hu-1506332684763/VT_2020_2_Talas%20Peter_Magyarorsz%C3%A1g%20biztons%C3%A1gpolitik%C3%A1ja-201989_2019_full.pdf; Letöltés ideje: 2021.03.20.

A hatóságok számára ismeretlen és még feltérképezetlen információs felületek és a technológia rohamos fejlődése és a digitális robbanás miatt féltő, hogy ennek a propagandának nem, vagy csak nagyon nehezen lehet gátat szabni.

Az európai terrorizmus hatása Magyarországra

Az Európai Unió az elmúlt évek során vezető politikai, társadalmi szervezetté vált, megteremtve a világ legnagyobb belső piacát. Az utóbbi évek negatív történései – Európát sújtó tömeges illegális migráció, aminek következménye az országhatárokat nem ismerő terrorizmus és szervezett bűnözés, Kelet-Európában zajló elhúzódozó fegyveres konfliktusok, hatalmi viszályok, a BREXIT– azonban meggyengítették az Európai Unió koherenciáját, ezzel viszályt keltve a tagállamok között. Az új események új biztonsági kihívásokat rejtenek magukban, amelyekkel szemben nemcsak Európának, hanem Magyarországnak is fel kell venni a harcot. Ezek közül a legfontosabbak a regionális konfliktusok; tömegpusztító fegyverek és hordozóeszközök; terrorizmus; pénzügyi stabilitás; kiberbiztonság; kibervédelem; energiabiztonság; globális éghajlatváltozás; természeti és ipari katasztrófák; veszélyes áruk szállítása; szervezett bűnözés; kábítószer-bűnözés és migráció.²⁸

A tanulmány górcső alá veszi az új biztonsági kihívások következtében kialakult európai biztonsági környezet változásainak hatásait Magyarországra, különös tekintettel a terrorizmusra és a terrorizmus elleni küzdelem jogi szabályozására.

Az aszimmetrikus biztonsági kockázati tényezők, úgymint a tömegpusztító fegyverek alkalmazása, azok célba juttathatósága és/vagy a terrorizmus által okozható csapás napjainkban nagyobb valószínűségű fenyegetettséget

---

²⁸ Babos Tibor–Beregi Alexandra Lilla: Magyarország biztonsága az európai folyamatok viszonyrendszerében. *Hadmérnök* 2019/4. szám. 223–239. o.

Forrás: <http://doi.org/10.32567/hm.2019.4.15>

Letöltés ideje: 2020.10.23.

jelent a fejlett országokra nézve. A hidegháború utáni évek zavaros biztonsági környezetében a tömegpusztító fegyverek és más pusztító technológiák ellenőrizetlenül hagyása és proliferációja következtében ma a világ stratégiai erőegyensúlya átstrukturálódik. A fejlett világgal opponáló országok, nemzetek és nem állami szereplők a nemzetközi érdekérvényesítés „szabályszerű” eszközei hiányában, vagy azok helyett aszimmetrikus kellekeket ragadnak, amelyek relatíve kis forrásigényűek, ugyanakkor hatásukat tekintve akár egyetemesek is lehetnek. Azok a fejlett hatalmak, ahol kifejlesztették e technológiákat, mára potenciális célponttá váltak. Miután növekszik annak lehetősége, hogy a harmadik világ bizonyos politikai erői az egymás közötti, vagy a fejlett világgal szembeni konfliktusai során a hadviselés „piszkos” eszközeihez nyúljanak, a nukleáris, vegyi és biológiai technológiákban, a génmanipulációban, a tömegpusztító fegyverek hordozóeszközeiben, a számítógépek tömeges felhasználásában rejlő szerteágazó veszélyforrások, a technológiák illetéktelenekhez kerülése jelenti napjaink talán a legkönnyebben bekövetkező fenyegetését.²⁹

A globalizáció egyfajta reakciós tényezője, vagy inkább selejtterméke a terrorizmus. A terrorizmus soha többé nem tekinthető belpolitikai problémának, tudniillik a terrorizmus direkt fenyegetést jelent a nemzetközi biztonságra. Az egyenlőtlenség, a szegénység, a diktatúrák expanziós becsvágya és az ehhez kapcsolódó kulturális gyökerek táptalajul szolgálnak a terrorizmus burjánzásának. A terrorizmus mint az egyetemes fenyegetés, a támadások skálája, a globális veszteségek minőségi és mennyiségi mutatói, valamint a transznacionális, professzionális, mobil és minden gátlást és háttart nélkülöző terrorszervezetek által nyilvánul meg, amelyek minden egyes nemzetállam biztonságára potenciális veszélyt jelentenek.³⁰

A kultúrák szempontjából a globalizáció, a digitalizáció és az informatikai fejlődés jövőjét illető kérdés úgy fogalmazódik meg, hogy az egyes

---

²⁹ Babos Tibor–Beregi, Alexandra Lilla: A védelemgazdaság biztonságpolitikai összefüggései napjainkban. *Hadmérnök* 2018/3. szám. 339–352. o.

Forrás: <https://folyoirat.ludovika.hu/index.php/hadmernok/article/view/3842>

Letöltés ideje: 2020.12.12.

³⁰ Uo.

nemzetek, országok, föderációk, államközösségek, régiók, szövetségek és szervezetek mindegyike képes lesz-e annak érdekében mozgósítani forrásait, hogy konfliktusmentesen kapcsolódjon be a folyamatba, vagy hogy átalakuljon, esetleg megszűnjön? És ha nem, mely(ek) lesz(nek) az(ok), amely(ek) nem lesz(nek) képes(ek)? Mikor? És milyen áron?³¹

A terrorizmus elleni küzdelem kiindulásának a 2001. szeptember 11-ei Amerikai Egyesült Államok elleni terrortámadásokat tekintjük. Ezek következtében Európában is napirendre került a kritikus infrastruktúrák védelmének kérdésköre. Az Amerikai Egyesült Államokban, Kanadában és az Egyesült Királyságban már régóta a védelmi felkészítés kérdéskörébe tartozik a kritikus infrastruktúrák védelme. A NATO 2002-ben határozta meg a kritikus infrastruktúrák fogalmát.³²

Európában és az Európai Unión belül a 2004-es madridi vonatrobantás-sorozat alkalmával realizálódott, hogy a terrorizmus Európát is eléri, és a kritikus infrastruktúrák védelme érdekében egy közös álláspont kialakítása szükséges. Az Európai Bizottság 2004-ben fogadta el a létfontosságú infrastruktúrák védelme a terrorizmus elleni küzdelemben című közleményt.³³ A következő számottevő esemény a 2005-ös londoni metrórobantás volt. Ekkor az Európa Tanács hivatalosan is felvette a harcot a terrorizmus elleni küzdelemmel. Ennek eredményeképp az EU elfogadta a Zöld Könyvet, amely a létfontosságú infrastruktúrák védelmére vonatkozó európai programról (EPCIP) szól.^{34 35}

---

³¹ Uo.

³² Babos, Tibor: „*The First Critical Infrastructure Protection Project in Hungary*”; Nádai, László, Padányi, József: „*Critical Infrastructure Protection Research, Results of the First Critical Infrastructure Protection Research Project in Hungary*”. Óbuda University. Springer International Publishing. Budapest, 2014.

³³ Létfontosságú infrastruktúrák védelmére vonatkozó európai program.

Forrás: <https://eur-lex.europa.eu/summary/HU/I33260>

Letöltés ideje: 2020.12.10.

³⁴ A kritikus infrastruktúrák védelme.

Forrás: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=LEGISSUM%3Ajl0013>

Letöltés ideje: 2020.12.11.

³⁵ Knapp László: A terrorizmus elleni küzdelem az Európai Unió jogában: A terrortámadásra adandó válasz a szolidaritási és a kollektív védelmi klauzula tükrében. In: Bartkó

2008-ban megszületett a Zöld Könyv végrehajtására vonatkozó kritikus infrastruktúrák azonosításáról és kijelöléséről, valamint ezek védelmi fejlesztéseinek szükségességéről szóló 2008/11/EK tanácsi irányelv, melynek végrehajtására 2011. év végéig kaptak határidőt az EU tagállamai.³⁶ Az irányelv célkitűzései: (1) megelőzés; (2) felkészülés; (3) ellenálló képesség kialakítása.

A terrorcselekmények fő célja már nem feltétlenül a sok vagy minél több áldozat, hanem az általános pánikkeltés. A súlyos anyagi károkozás és a kormányzatba vetett hit megrendése. Mára már a terrorizmus célja nem a klasszikus hidegháború alatti hatalmi, politikai törekvés. A terrorizmus elsődleges célja tehát a félelem, zavar keltése a politikai, ideológiai és vallási célok elérése érdekében. A terrorizmus minden államot érintő globális kihívás, amely a digitalizáció hatására országhatárokat nem ismerő fenyegetésként van jelen.³⁷

A terrorizmus a globalizáció megjelenésével egyre nagyobb teret hódít, térben és időben eltérő és változó módon jelenik meg. Habár a terrorizmus nem ismer országhatárokat, Magyarország terrorveszélyeztetettségi szintje inkább alacsony, ugyanakkor a külföldi terrorcselekmények gazdasági és biztonsági hatással bírhatnak hazánkra. Magyarországnak e folyamatok között kell kiépítenie a nemzeti biztonsági rendszerét és kialakítania a védelmét, aminek érdekében részt vesz a terrorizmus elleni nemzetközi fellépésben, a nemzetközi terrorellenes szervezetrendszer fejlesztésében, az ENSZ, az EU és a NATO által támasztott kötelezettségek végrehajtásában.³⁸

Róbert (szerk.): A terrorizmus elleni küzdelem aktuális kérdései a XXI. században. Gondolat Kiadó. Budapest, 2019. 119–137. o.

³⁶ A Tanács 2008/114/EK irányelve (2008. december 8.) az európai kritikus infrastruktúrák azonosításáról és kijelöléséről, valamint védelmük javítása szükségességének értékeléséről (EGT-vonatkozású szöveg).

Forrás: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=celex%3A32008L0114>
Letöltés ideje: 2020.12.10.

³⁷ Beregi Alexandra Lilla: i.m. 205–217. o.

³⁸ Babos Tibor – Beregi Alexandra Lilla (2019): i.m. 223–239. o.

Magyarország nemzeti érdeke fellépni a terrorizmus minden formájával szemben. Ezért kiemelt figyelmet fordít a terrorcselekmények megelőzésére, a terrorcsoportok felkutatására és felszámolására, a terrorcselekmények következményeinek kezelésére, a védelmi képességek megerősítésére és a terrorveszély helyzetre való felkészülésre. A terrorizmus elleni eredményes fellépés okán hazánk a nemzeti szinten összehangolt kormányzati tevékenység érdekében szorosan együttműködik a NATO-val és az EU-val.^{39,40}

A fejezet a tézis igazolásaképpen bizonyítja, hogy az új biztonsági kihívások, különösképpen a digitalizáció, a migráció és a globalizáció átrendezte az európai terrorizmus értelmezését.

A terrorizmus kezelésének lehetőségei Magyarországon

A tanulmány utolsó fejezete összegzi azokat a terrorizmus kapcsán jelentkező hazai kihívásokat, amelyek ellen Magyarországnak egyrészt az önerejére támaszkodva (rendőrség, honvédség), másrészt a szövetségeseinkkel karöltve szükséges helytállnia.

Magyarország biztonsági helyzete stabil, a biztonságot a NATO és EU tagságunk tovább növeli. Azonban a biztonsági környezetet ért globális változások, új kihívások és kockázati tényezők ugyanúgy veszélyt és fenyegetést hordoznak magukban hazánk, mint szövetségeseink ellen. A Magyarországra leginkább veszélyt jelentő kockázatok: Magyarországon, a környező országok vagy a magyar állam és magyar emberek ellen külföldön elkövetett terrorcselekmény. Továbbá a technológiai fejlesztések illetéktelen kezekbe kerülése, vagyis az új, forradalmi eszközökkel: tömegpusztító fegyverekkel, nukleáris, radiológiai, biológiai vagy vegyi szennyezőanyagokkal elkövetett támadások, terrorcselekmények.⁴¹

---

³⁹ Beregi Alexandra Lilla: i.m. 205–217. o.

⁴⁰ Németh Gyula: Közúti szállítások biztonságát veszélyeztető kihívások az Európát ért terrortámadások tükrében. Rendőrségi Tanulmányok 2018/4. szám. 62–72. o.

⁴¹ Babos Tibor: i.m. 16–29. o.

A migrációs kibocsátó országok belső nehézségekkel küzdenek, amelyek hamar eszkalálódhatnak, és a belső zavargások könnyen határokon túli, nemzetközi konfliktusokká válhatnak. Ez a fajta instabilitás táptalaja a terrorizmusnak, a fegyver-, a kábítószer-, az ember- és szervkereskedelemnek vagy a tömeges, ellenőrizetlen és illegális migrációnak. Az ilyen határokon átívelő fenyegetéseknek hatásai könnyen elérhetik hazánkat is. A terrorcselekmények arra utalnak, hogy a terrorizmus egyre növekvő biztonsági kockázatot jelent Európának. A tömeges, ellenőrizetlen és illegális migráció is közvetlenül növeli a terrorveszélyt, így az instabilitás és a válságok mind hozzájárulnak a terrorizmus elterjedéséhez, amely manapság az egyik legkomolyabb aszimmetrikus fenyegetésként van jelen az egész világon és ezáltal Európában is.⁴²

Magyarország küzd a terrorizmus minden formája ellen, mely küzdelem a nemzeti érdekünk. A terrorizmus elleni küzdelmet (1) a terrorcselekmények megelőzése; (2) a terrorista csoportok és a terrorszervezetek felderítése és felszámolása; (3) a terrorcselekmények következményeinek kezelése; (4) a védelmi képességek megerősítése és (5) a veszélyhelyzetekre való felkészülés adja. A terrorizmus elleni küzdelem nemzeti szinten összehangolt kormányzati tevékenység, amely – a NATO és az EU együttműködésével – támaszkodik az intézmény- és képességrendszer erősítésére, a hatáskörök összehangolására, a horizontális koordinációra, a kockázatelemzési és -kezelési, valamint a tájékoztatási módszerek és eljárások egységesítésére. A prevenció fontos eszköze a problémák kezelése, azaz a szélsőséges ideológiák elleni fellépés, a regionális stabilizációs erőfeszítések, a védelmi képességfejlesztés támogatása, a hatékony kormányzás és a fenntartható fejlődés támogatása.⁴³

---

⁴² Németh József: „Mérföldkövek” a terrorizmus elleni tevékenységben. In: Hautzinger Zoltán – Verhóczy János (szerk.): Sodorvonalon: Tanulmányok Virányi Gergely 60. születésnapja tiszteletére. Magyar Rendészettudományi Társaság, Budapest, 2012. 207–214. o.

Forrás: <http://www.bm-tt.hu/assets/letolt/konyvjelzo/Amkorimrhr.pdf>
Letöltés ideje: 2020.12.27.

⁴³ Farkas Ádám – Sulyok Gábor: Az ENSZ Biztonsági Tanácsának lehetőségei és szerepe a terrorizmus elleni küzdelem és a hibrid konfliktusok kezelése terén. In: Farkas Ádám –

A Magyar Honvédségnek a hagyományos országvédelmi és a nemzetközi válságkezelési feladatain túl rendelkeznie kell a migráció okozta tömeges bevándorlás válsághelyzetek, a terror veszélyhelyzetek, a hibrid támadások és a természeti vagy ipari katasztrófák elhárításához szükséges képességgel a szárazföldön, a levegőben és a kibertérben is. Továbbá a terrorizmus és az erőszakos szervezett bűnözés elleni eredményes fellépés érdekében erősíteni kell a rendvédelmi szervek közötti együttműködést. Kiemelt feladat a rendvédelmi szervek és a kormányzati hírek koordinálása, célirányos összehangolása, amelynek kulcsa az információfúziós rendszer hatékony működtetése. A terrorizmus elleni védekezésben kulcsszerepet játszik hazánk nemzeti ellenálló képességének fokozása és a lakosság, valamint a kritikus infrastruktúrák, mint a terroristák célpontjainak védelme.⁴⁴

Következtetések

Az új biztonságpolitikai trendek, különös tekintettel a migrációra és a globalizáció következtében kialakult technológiai forradalom hatására, az Európát érintő terrorizmus trendjei átalakultak. A korábbi megszokott gyakorlattal ellentétben – a terrorelhárítás és a terrorcselekményekkel kapcsolatos fellépés okán – az úgynevezett „*low cost*” terrorcselekmények kerültek előtérbe a nagy, tömeges cselekményekkel szemben.

A tanulmány első szakasza az európai országok példáján keresztül értékelte az EU-n belül tipizálható öt irányzatot, és elemezte az elmúlt évek során az adott típusra jellemző trendek alakulását. A következő rész bemutatta az Európát ért biztonsági kihívások hatására végbemenő terrorizmusban megmutatkozó trendeket a legkiemeltebb országok, régiók elemzésével a közelmúlt eseményeinek trendformáló hatása mentén. A tanulmány utolsó fejezete bemutatta, hogy az új biztonsági kihívások közepette milyen

---

Végh Károly (szerk.): Új típusú hadviselés a 21. század második évtizedében és azon túl. Intézményi és jogi kihívások. Zrínyi Kiadó, Budapest, 2020. 26–45. o.

⁴⁴ Magyarország Nemzeti Biztonsági Stratégiájáról szóló 1163/2020. (IV. 21.) Korm. határozat.

hatással van Magyarországra az Európában megjelenő terrorizmus, és milyen jogi szabályozók mentén alakult ki a terrorizmus elleni küzdelem. Végül összegezte azokat a terrorizmus kapcsán jelentkező hazai kihívásokat, amelyek ellen Magyarországnak egyrészt az önerejére támaszkodva (rendőrség, honvédség) másrészt a szövetségeseinkkel karöltve szükséges helytállnia.

Következtetésképpen megállapítható, hogy az új biztonsági kihívások, különösképpen a digitalizáció, a migráció és a globalizáció átrendezte az európai terrorizmus értelmezését. Az elkövetési trendek változásához a technológiai fejlődésen túl a terrorelhárítás és a terrorizmus elleni fellépés is hozzájárul. Az elkövetői magatartás egyre inkább primitív módja azért alakult ki, mert a terrorelhárítás sikeres fellépése miatt egyre nehezebb a terrorcselekmények szervezése, különös tekintettel a nagy logisztikai hátteret igénylő eseményekre.

Az európai országokat, övezeteket sújtotta terrorizmus célja tehát, hogy a tömeges áldozatot követelő merényleteket minél olcsóbb eszközökkel hajtsák végre. A publikációban bemutatott európai országok bűnüldöző szerveinek munkája és törvényalkotása az új trendekhez igazodva alakult/alakul át napjainkban annak érdekében, hogy az új elkövetési módszereket és az elkövetői köröket minél eredményesebben szorítsa vissza a terrorelhárítás.